

Projekt pn. „**Kultura Żydowska na pograniczu polsko- czeskim**” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska- Rzeczpospolita Polska 2007- 2013.

Miasto Jelenia Góra wspólnie z Partnerem Projektu – Miastem Turnov złożyło projekt pn: ”Kultura Żydowska na pograniczu polsko-czeskim” w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007-2013. Projekt ten otrzymał dofinansowanie na Komitecie Monitorującym w Trzyńcu w dniu 16.11.2011r.

Całkowita wartość projektu: 163 287 euro.
Dofinansowanie 85%: 138 802 euro.

Wartość projektu dla Miasta Jelenia Góra: 109 710 euro
Dofinansowanie: 93 253 euro

Podsumowanie projektu:

Miasto Jelenia Góra wspólnie z partnerem z Czech - Miastem Turnov przez cały rok realizowało wspólnie projekt „Kultura Żydowska na pograniczu polsko-czeskim”.

Realizacja projektu wzmocniła świadomość o kulturze żydowskiej na pograniczu polsko-czeskim. Efektem była organizacja dwóch festiwali Kultury Żydowskiej oraz organizacja warsztatów teatralnych dla młodzieży zakończona wspólnym wystawieniem sztuki.

W ramach realizacji projektu został wydany album „Kultura żydowska na pograniczu polsko-czeskim”, nakręcono film o zabytkach w Czeskim Raju, wydano gazetkę informacyjną Czeski Raj –Jelenia Góra i okolice oraz kalendarz ukazujący zabytki kultury żydowskiej.

I edycja Festiwalu

W dniach 10-12 sierpnia 2012 roku w Jeleniej Górze odbył się I Festiwal Kultury Żydowskiej. W pierwszym dniu Festiwalu w ramach zaplanowanej sesji naukowej przeprowadzone zostały 3 wykłady dotyczące kultury żydowskiej : „Symbolika płaskorzeźb na nagrobkach żydowskich”, „Szabat”, „Między tradycją a herezją”.

Kolejne dwa dni Festiwalu to już szereg wydarzeń kulturalno – rozrywkowych. Mieszkańcy i przybyli goście mieli okazję brać czynny udział w licznych warsztatach żydowskich, które odbywały się na Placu Ratuszowym w Jeleniej Górze. Największą popularnością cieszyły się warsztaty kulinarne, taneczne, muzyczne, rękodzielnicze, literackie oraz warsztaty dla dzieci.

W trakcie festiwalu można było również posłuchać licznych koncertów muzyki żydowskiej.

II edycja Festiwalu

W czerwcu 2013 roku odbyła się II Edycja Festiwalu Kultury Żydowskiej.

Festiwal rozpoczął koncert muzyki żydowskiej w wykonaniu czeskiego zespołu Mackie Messer Klezmer Band. Zaraz po koncercie przybyli goście mieli okazję wysłuchać żydowskich bajek, które były dla nich czytane ze sceny Zdrojowego Teatru Animacji.

Kulminacyjnym momentem Festiwalu był spektakl, do którego młodzież polsko-czeska przygotowywała się przez cały rok uczestnicząc w licznych warsztatach teatralnych.

Inspiracją warsztatów teatralnych zorganizowanych w ramach programu „Kultura żydowska na pograniczu polsko-czeskim” był „Sztukmistrz z Lublina” Isaaca Bashevis Singera i jego sceniczna adaptacja Jana Szurmieja z piosenkami Agnieszki Osieckiej oraz „Skrzypek na dachu”. Po polsku i po czesku przywołany został na scenie klimat cyrku – świata Jaszy Mazura i targu gdzie toczyło się codzienne życie żydowskiej gminy, okraszone opowieściami i baśniami Singera.

Jak w ubiegłym roku, podczas tegorocznego Festiwalu, nie zabrakło również prelekcji/wykładów poświęconych tematyce żydowskiej.

W programie Festiwalu przewidziano liczne atrakcje, również te skierowane do najmłodszych uczestników m.in.: malowanie klocków (dreidli).

Na zakończenie Festiwalu, w teatrze został wyświetlony film przygotowany przez Partnera Czeskiego pt.: „Żydowskie zabytki Czeskiego Raju i jego okolic”.

Opis projektu:

MIASTO JELENIA GÓRA

Jednym z głównych działań projektu jest zorganizowanie dwóch Festiwali Żydowskich w 2012 i 2013 r. Podczas festiwali prezentowany będzie m.in. żydowski teatr, muzyka, filmy, widowiska i wystawy. Jednym ze elementów programu będą również warsztaty kuchni koszernej, tańca, piosenki, wycinanki, ceramiki i kaligrafii żydowskiej. Oprócz tego zorganizowane zostaną liczne wykłady poświęcone kulturze jidysz.

W ramach realizacji projektu Miasto Jelenia Góra wspólnie z Miastem Turnov zorganizuje i przeprowadzi następujące wydarzenia kulturalno-edukacyjne:

1. Polsko- czeskie młodzieżowe warsztaty teatralne - sztuka Bajki żydowskie. Młodzież szkolna z Jeleniej Góry i Turnova w okresie szkolnym 2012/2013 spotykać się będzie 2 razy na kwartał w celu przygotowania wspólnej sztuki żydowskiej. Spotkania te w formie warsztatów teatralnych poprowadzą aktorzy z Teatru Zdrojowego. (Wystawienie sztuki odbędzie się w maju 2013 r. w Jeleniej Górze oraz w czerwcu 2013 w Turnovie).

2. Festiwal kultury żydowskiej w 2012 r.

Festiwal zawierać będzie następujące wydarzenia:

Organizacja Sesji naukowej o kulturze i śladach żydowskich na pograniczu-polsko żydowskim. W ramach zaplanowanej sesji naukowej przeprowadzone zostaną wykłady dotyczące kultury żydowskiej typu: Symbolika

nagrobków żydowskich , Izrael i Polska w dzisiejszym świecie, Kto jest Żydem?, Kuchnia żydowska, które będą przedstawiane m.in. w formie prezentacji i slajdów ze zdjęciami.

Polsko-czeskie warsztaty: kulinarne, tańca żydowskiego, muzyczne, rękodzielnictwa, z języka hebrajskiego, podczas których, zapoznać się będzie można z tradycjami żydowskimi i ich sposobem wyrabiania. Na przykład, będzie można zapoznać się z techniką tworzenia wycinanek, ale również z ich bogatą historią. Wycinanki były bardzo popularne wśród Żydów Europy Wschodniej w XIX wieku. Stanowiły one nie tylko element ozdobny, ale również ściśle łączyły się z symboliką religijną. Sztukę tę znali też Żydzi z Afryki Północnej, których ulubionymi motywami były menora, wiec roślinna i wersety Psalmów. Niektóre wycinanki zawierały po kilkadziesiąt misternie skomponowanych elementów. Każdy uczestnik warsztatów, pod fachowym okiem, będzie mógł własnoręcznie stworzyć swoją wycinankę.

W trakcie festiwalu będzie rozbrzmiewać muzyka klezmerska, śpiew synagogałny, ponadto odbędą się projekcje filmowe, warsztaty oraz sztuki uliczne. Nie może oczywiście zabraknąć obrazu przedwojennej ulicy, z kramikami rzemieślniczymi, kuglarzami, kwiaciarkami i gazeciarkami w tle.

3. Festiwal kultury żydowskiej w 2013 obejmujący:

- wystawienie sztuki „bajek żydowskich” w Polsce i Czechach.
- koncerty muzyki żydowskiej polskich i czeskich grup amatorskich.

Dodatkowo w ramach promocji projektu zaplanowano zakup dwóch typów gadżetów promocyjnych, tj. zabawek żydowskich – bąków drewnianych (tzw.dreidel) oraz drewnianych figurek żydowskich

Dreidel to dziecięca zabawka, która ze względu na ukrytą symbolikę ma także charakter edukacyjny. Dreidel przypomina zabawkę zwaną potocznie bąkiem, przy czym dreidel ma kształt sześcianu ściętego u dołu w szpic.

Emausowe zabawki to figurki charakterystyczne dla folkloru krakowskiego, a przede wszystkim umocowane na sprężynkach figurki kiwających się Żydów studiujących Torę oraz żydowskich grajków. Wierzono, że figurki Żydów przyniosą szczęście i realizację życzeń.

MIASTO TURNOV

W ramach realizacji projektu miasto Turnov wspólnie z Miastem Jelenia Góra zorganizuje i przeprowadzi następujące działania kulturowo-edukacyjne:

1. Wydanie nośnika DVD, film dokumentalno-naukowy o zabytkach żydowskich w Czeskim Raju w 4 wersjach językowych. Częścią filmu DVD będą również informacje o zabytkach żydowskich w Jeleniej Górze i okolicach. Podkład muzyczny zostanie nagrany przez miejscową kapelę, która wystąpi w ramach festiwalu kultury żydowskiej w Jeleniej Górze. Film zostanie zaprezentowany na festiwalu kultury żydowskiej w Jeleniej Górze.
2. Warsztaty dla młodzieży - spotkanie młodzieży czeskiej i polskiej - zapoznanie się z żydowskością i kulturą żydowską. Wspólne próby do przedstawienia teatralnego i jego prezentacja po obu stronach granicy.
3. Druki - gazetka i karta z legendą żydowską z okolic Turnova. Wydanie wspólnej gazetki o Czeskim Raju oraz Jeleniej Górze i okolicach w 3 wersjach językowych.

Termin realizacji projektu: styczeń 2012 - czerwiec 2013.